

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою
Чернівецького фахового коледжу
технологій та дизайну
Протокол № 01–09/9
від 16.10.2023 р.

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом директора Чернівецького
фахового коледжу технологій та
дизайну від 20.10.2023 р. № 109

ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИСТЕМУ ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ У ЧЕРНІВЕЦЬКОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про систему запобігання академічного плагіату в Чернівецькому фаховому коледжі технологій та дизайну (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про авторське право і суміжні права», Статуту Чернівецького фахового коледжу технологій та дизайну, Положення про організацію освітнього процесу у Чернівецькому фаховому коледжі технологій та дизайну, Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Чернівецькому фаховому коледжі технологій та дизайну та інших нормативно-правових документів.

1.2. Положення має на меті:

1.2.1. врегулювання процедури запобігання та виявлення академічного плагіату в академічних текстах за авторства педагогічних працівників та здобувачів освіти;

1.2.2. формування культури коректної роботи із джерелами інформації;

1.2.3. сприяння дотриманню поваги до інтелектуальних напрацювань;

1.2.4. активізація самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

1.3. Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти Чернівецького фахового коледжу технологій та дизайну (далі – Коледж), застосовується в частині, що не суперечить нормативним документам Коледжу та законодавству України.

1.4. Об'єктами виявлення академічного плагіату є результати діяльності учасників освітнього процесу:

1.4.1. навчальної діяльності (здобувачі освіти);

1.4.2. навчально-методичної діяльності (педагогічні працівники).

2. ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

2.1. Автор – фізична особа, творчою працею якої створено твір.

2.2. Твір – інформація як результат наукової, навчально-методичної чи навчальної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному варіанті у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному web-сайті коледжу (монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, курсова робота (проект), реферат, есе, контрольна робота тощо).

2.3. Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (у тому числі оприлюдненого на офіційному web-сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілими свої твердження або для посилання на погляд іншого автора в автентичному формулюванні.

2.4. Плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково чужого матеріалу (твору) під іменем особи, яка не є автором цього матеріалу (твору).

2.5. Плагіат академічний – оприлюднення у письмовій або електронній формі (частково або повністю) наукових результатів, отриманих та оприлюднених іншими особами як результатів власного дослідження та/або використання у своїх працях запозичень із опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

2.6. Оприлюднення твору – здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо.

2.7. Система виявлення збігів/ідентичності/схожості (далі – Система) – це програмно-апаратний комплекс для порівняльного аналізу текстових документів на предмет наявності збігів/ідентичності/схожості порівняно із текстами, що розміщені в інтернеті, репозитаріях, базах даних та ін.

2.8. Звіт подібності – документ, що містить інформацію про текстові запозичення, знайдені в аналізованому документі/творі/роботі, та джерела таких запозичень, який генерується автоматично системою виявлення збігів/ідентичності/схожості на основі порівняння авторського тексту із базами внутрішньої бібліотеки системи, базою академічних текстів Коледжу, відкритими інтернет-джерелами.

2.9. Різновиди плагіату:

2.9.1. копіювання та оприлюднення виконаної іншим автором (авторами) роботи як своєї;

2.9.2. копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) у дослівній формі без належного оформлення цитування;

2.9.3. внесення незначних правок у скопійований матеріал іншого автора або авторів (переформулювання речень, зміна порядку слів у них тощо) та його оприлюднення без належного оформлення цитування;

2.9.4. парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних оборотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет) без належного оформлення посилань;

2.9.5. компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту.

2.10. Унікальність твору (роботи, матеріалу) – співвідношення (у відсотках) матеріалу, що не має збігів з іншими публікаціями, до загального об'єму матеріалу.

3. ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПЛАГІАТУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

3.1. Запобігання академічному плагіату в освітньому середовищі Коледжу здійснюється шляхом проведення комплексу заходів, які полягають у:

3.1.1. ознайомленні педагогічних працівників та здобувачів освіти з цим Положенням та іншими документами, що унормовують запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат;

3.1.2. формуванні, виданні та розповсюдженні методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у наукових і навчальних працях матеріали;

3.1.3. сприянні органам студентського самоврядування в інформуванні здобувачів освіти про правила наукової етики;

3.1.4. організації заходів з популяризації основ інформаційної культури та академічної доброчесності;

3.1.5. запровадженні в рамках дисциплін «Українська мова за професійним спрямуванням» занять із вивчення вимог до написання письмових робіт та акцентування на принципах самостійності роботи над письмовими завданнями різних видів, коректного використання інформації з інших джерел та уникнення плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань;

3.1.6. перевірці академічних текстів на наявність ознак плагіату;

3.1.7. оприлюдненні цього Положення на офіційному вебсайті Коледжу.

3.2. Завідувачі відділень, голови циклових комісій, куратори академічних груп доводять зміст цього Положення до відома педагогічних працівників та здобувачів освіти.

4. ПЕРЕВІРКА, ВИЯВЛЕННЯ ПЛАГІАТУ ТА ЙОГО УСУНЕННЯ

4.1. У освітньому процесі:

4.1.1. Перевірка рівня запозичень у кваліфікаційних роботах, курсових роботах (проектах) здобувачів освіти здійснюється випусковою цикловою комісією відповідно до графіка підготовки робіт (проектів) (не пізніше ніж за 3 дні до захисту роботи).

4.1.2. Перевірка виконується відповідальною особою, призначеною директором Коледжу, шляхом вводу кваліфікаційної роботи, курсової роботи (проекту) до певної електронної системи.

4.1.3. Відповідальна особа приймає у друкованому вигляді підписану керівником завершену кваліфікаційну роботу, курсову роботу (проект) здобувача освіти, а також її електронну версію у форматі .rtf, .doc, .docx, .pdf.

Відповідальна особа перевіряє електронну версію кваліфікаційної роботи, курсової роботи (проекту) на предмет її відповідності друкованій версії. Якщо версії неідентичні, то робота (проект) повертається здобувачеві для усунення розбіжностей.

При ідентичності двох версій перевірка виконується на наявність академічного плагіату в повному обсязі від назви роботи (проекту) до її висновків.

4.1.4. Для кваліфікаційних робіт здобувачів освіти необхідно виконувати повну перевірку тексту робіт на наявність академічного плагіату із застосуванням відповідного програмного забезпечення.

4.1.5. При цьому використовується така орієнтовна шкала відсотків оригінальності (збігів), у відсотках до загального обсягу роботи:

Рівень оригінальності	Для кваліфікаційної роботи, курсової роботи (проекту)
робота з малим ступенем запозичень («висока унікальність»)	робота містить 70 % і більше унікального матеріалу (робота допускається до захисту або (та) опублікування)
робота з задовільним ступенем запозичень («задовільний рівень оригінальності»)	робота містить від 60% до 70 % унікального матеріалу (робота потребує доопрацювання, необхідність повторної перевірки визначається відповідальною особою)
робота із великим ступенем запозичень («низька унікальність»)	робота містить від 51% до 60 % унікального матеріалу (наявні певні ознаки академічного плагіату, але матеріал може бути прийнятий за умови доопрацювання з обов'язковою перевіркою на оригінальність доопрацьованого тексту)
робота із неприйнятним ступенем запозичень («неприйнятний рівень оригінальності»)	робота містить менше 50% унікального матеріалу (наявні істотні ознаки плагіату. Матеріал до розгляду не приймається)

4.1.6. При цьому, варто враховувати, що виявлені програмним забезпеченням текстові збіги мають аналізуватися експертами на предмет їх ідентифікації як плагіату, помилок цитування, загальновідомих знань тощо; допустимий відсоток оригінальності (збігів) за необхідності може встановлюватися лише як показник відповідності роботи кваліфікаційним вимогам.

4.2. У науковій діяльності:

4.2.1. Перевірка на наявність академічного плагіату здійснюється на етапі представлення рукописів наукових робіт для розгляду редакційною колегією, головою циклової комісії тощо.

4.2.2. Перевірка рукописів статей, тез доповідей проводиться за допомогою одного або декількох програмно-технічних засобів з визначенням унікальності роботи. При цьому використовується така орієнтовна шкала (у відсотках до загального обсягу матеріалу):

Рівень оригінальності	Для наукових робіт
робота з малим ступенем запозичень («висока унікальність»)	робота містить 70 % і більше унікального матеріалу (робота допускається до опублікування)
робота з задовільним ступенем запозичень («задовільний рівень оригінальності»)	робота містить від 60% до 70 % унікального матеріалу (робота потребує доопрацювання, необхідність повторної перевірки визначається відповідальною особою)
робота із великим ступенем запозичень («низька унікальність»)	робота містить від 51% до 60 % унікального матеріалу (наявні певні ознаки академічного плагіату, але матеріал може бути прийнятий за умови доопрацювання з обов'язковою перевіркою на оригінальність доопрацьованого тексту)
робота із неприйнятним ступенем запозичень («неприйнятний рівень оригінальності»)	робота містить менше 50% унікального матеріалу (робота відхиляється без права подальшого розгляду)

4.2.3. Факт академічного плагіату у творах педагогічних працівників, здобувачів освіти може бути констатований Комісією з питань академічної доброчесності.

4.3. У навчально-методичній роботі:

4.3.1. Для надання навчальному підручнику, навчальному, навчально-методичному посібнику, конспекту лекцій тощо грифу Педагогічної ради та друку навчально-методичного видання перевіряється його зміст на наявність плагіату.

4.3.2. У випадку, коли виявлені недоліки в оформленні змісту та обґрунтуванні оригінальності навчального видання, автору повертається робота на доопрацювання.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

5.1. Встановлення відповідальною особою неприйнятної оригінальності академічного тексту є підставою для відмови у наданні рекомендації для його друку.

5.2. Низький відсоток оригінальності робіт здобувачів освіти є підставою для недопущення до захисту та відправлення матеріалів на доопрацювання або отримання нового варіанта завдання.

5.3. За порушення академічної доброчесності автор може бути притягнений до відповідальності згідно чинного законодавства.

5.4. Виявлення непоодиноких випадків плагіату в роботах педагогічних працівників повинно враховуватися при продовженні дії трудових відносин у відповідності до чинного законодавства.

5.5. Встановлення фактів плагіату у вже опублікованих роботах педагогічних працівників є підставою для заборони включати такі твори у перелік їх науково-методичних публікацій.

6. ПОРЯДОК ПОДАННЯ І РОЗГЛЯДУ АПЕЛЯЦІЙ

6.1. У випадку незгоди з позицією щодо виявлення факту плагіату (компіляцій) у творі автор має право у п'ятиденний термін з моменту виявлення подати письмову апеляційну заяву на ім'я директора Коледжу.

6.2. Для розгляду апеляційних заяв здобувачів освіти за наказом директора створюється апеляційна комісія з повноваженнями на один навчальний рік із числа викладачів відділення у складі: голова комісії, члени комісії, секретар. Загальний склад – не більше 5 осіб. Персональний склад членів апеляційної комісії відділення формується з найдосвідченіших та авторитетних викладачів відділення. Головою апеляційної комісії призначається завідувач відділення.

6.3. Для розгляду апеляційної заяви педагогічного працівника створюється апеляційна комісія із числа провідних фахівців Коледжу відповідного профілю. Головою апеляційної комісії призначається заступник директора з навчальної роботи.

6.4. Голова апеляційної комісії проводить засідання у тижневий термін з моменту видання наказу директора про створення апеляційної комісії. Про дату та час проведення засідання заявника попереджують у письмовій формі щонайменше за два робочі дні. Якщо заявник не з'являється на засідання апеляційної комісії, питання розглядаються за його відсутності. У випадку необхідності отримання додаткової інформації засідання апеляційної комісії може проводитись у кілька етапів з розривом не більше трьох робочих днів.

6.5. Сумніви, що виникають у членів апеляційної комісії, трактуються на користь особи, твір якої розглядається апеляційною комісією.

6.6. За результатами засідання апеляційна комісія формує висновки, які підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник, зазначаючи: «З висновками апеляційної комісії погоджуюсь».

6.7. Якщо заявник не погоджується з висновками апеляційної комісії, то він може вирішити питання в судовому порядку.

6.8. Висновки апеляційної комісії зберігаються протягом п'яти років: стосовно академічного плагіату у творах здобувачів освіти – у завідувача відділення; стосовно академічного плагіату у творах педагогічних працівників – у заступника директора з навчальної роботи.

6.9. У випадку відсутності апеляційної заяви, апеляційна комісія може бути створена і розглядати питання в межах своєї компетенції на підставі ініціативи директора, заступників директора, завідувачів відділення, голови циклової комісії, органу студентського самоврядування.

7. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Положення затверджується Педагогічною радою вводиться в дію наказом директора Коледжу.

7.2. Контроль за виконанням Положення здійснюють посадові особи у межах своїх повноважень, визначених посадовими інструкціями.

7.3. Зміни та доповнення до Положення розглядаються та затверджується Педагогічною радою Коледжу та вводяться в дію наказом директора Коледжу.

7.4. Норми, що не передбачені Положенням, регламентуються чинним законодавством.

Заступник директора з навчальної роботи

Лілія НАВОЛЬСЬКА